OTÁZKY A ODPOVEDE K PRECHODU NA NOVÝ SYSTÉM ZABEZPEČENIA FORMÁLNEJ STAROSTLIVOSTI S VYUŽITÍM NOVÉHO PRÍSPEVKU NA POMOC PRI ODKÁZANOSTI NA POMOC INEJ OSOBY

aktualizácia k 26.11.2026

Ako sa vyúčtuje služba poskytnutá od začiatku januára, ak sa dodatok uzatvorí až v jeho priebehu? Prosíme odlíšiť zmenu spôsobu platenia od zmeny samotnej výšky úhrady a uviesť podmienky, za ktorých možno novú výšku úhrady uplatniť.

Dodatok k zmluve o poskytovaní ambulantnej sociálnej služby v zariadení uvedenom v § 37 až 40 zákona o sociálnych službách a sociálnej služby uvedenej v § 41 tohto zákona, ak ide o túto poskytovanú sociálnu službu k 31. decembru 2026 na základe zmluvy o poskytovaní tejto sociálnej služby, ktorá sa bude sa poskytovať aj po 1. januári 2027, uzavretý podľa prechodného ustanovenia § 110br tohto zákona do 31. januára 2027, môže mať spätné účinky - účinnosť jeho ustanovení o podmienkach platenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu, podľa § 72 ods. 11 a 12 v znení účinnom od 31. decembra 2026, a to najskôr k 1. januáru 2027.

Zákonná lehota do 31. januára 2027 je ustanovená len za účelom vytvorenia administratívneho priestoru na zosúladenie znenia existujúcich zmlúv s platnou a účinnou právnou úpravou- zmenami a doplnkami týkajúcimi sa podmienok platenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu. Ak zmluvné strany podpíšu dodatok k tejto zmluve napríklad 30. januára 2027, účinnosť nových podmienok platenia úhrady nastane, v súlade s takýmto výslovným znením v tomto dodatku spätne od 1. januára. Takýto postup je v súlade so zákonom, keďže nové podmienky platenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu, podľa § 72 ods. 11 a 12 zákona o sociálnych službách v znení účinnom od 31. decembra 2026 sa prvýkrát uplatňuje práve za mesiac január 2027.

Vyžaduje zmena sumy hradenej prostredníctvom PPO ďalší dodatok alebo postačuje vopred dohodnutý spôsob výpočtu? Aké dôsledky má odmietnutie podpisu dodatku prijímateľom?

Rozhodujúce je konkrétne znenie dodatku podľa § 110br zákona o sociálnych službách. Ak napríklad dodatok obsahuje spôsob určenia úhrady za sociálnu službu a spôsob jej platenia tak, že si nevyžaduje ďalší osobitný dodatok k zmluve o poskytovaní sociálnej služby, vzhľadom na "zmenu sumy hradenej prostredníctvom PPO". V súlade s § 74 ods. 9 zákona o sociálnych službách, "ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na určenie sumy úhrady a platenie úhrady za sociálnu službu, poskytovateľ sociálnej služby a prijímateľ sociálnej služby sú povinní uzavrieť dodatok k zmluve o poskytovaní sociálnej služby". Za "zmenené skutočnosti" podľa tohto ustanovenia sa rozumejú zmena právnych skutočností (zmena právneho stavu, ktorá nastala nezávisle od vôle účastníkov zmluvy a sú ním obaja účastníci tejto zmluvy viazaní) a zmena skutkového stavu , ktorá podmieňuje sumu úhrady a platenie úhrady za sociálnu službu (napr. zmena príjmových a majetkových pomerov prijímateľa sociálnej služby u ktorého bola uplatnená právna ochrana zostatku z jeho príjmu po zaplatení úhrady za sociálnu službu ku dňu jej splatnosti). "Odmietnutie podpisu dodatku prijímateľom" - neuzavretie dodatku k zmluve o poskytovaní sociálnej služby podľa § 74 ods. 9 prijímateľom sociálnej služby je možným právnym dôvodom pre jednostranné vypovedanie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby poskytovateľom sociálnej služby (§ 74 ods. 11 písm. b) zákona o sociálnych službách).

Ako sa príjmy z úhrad financovaných prostredníctvom PPO zohľadnia pri financovaní vlastného obecného poskytovateľa, pri poskytovaní finančného príspevku na prevádzku neverejnému poskytovateľovi a pri poskytovaní finančných prostriedkov podľa § 71 ods. 4?

PPO je nárokom fyzickej osoby odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby, a tým aj z hľadiska jeho zmyslu a účelu účelovo viazanou súčasťou jeho príjmu . V rámci financovania sociálnej služby je preto integrálnou súčasťou zdroju financovania sociálnej služby , ktorým je úhrada za sociálnu službu podľa § 71 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnych službách.

Aké podmienky a rozhodujúce dátumy sa uplatnia, ak prijímateľ využívajúci službu bez finančnej podpory obce následne požiada o jej zabezpečenie s takouto podporou?

Ide o viazanosť ustanoveniami § 81a ods. 2 zákona o sociálnych službách v spojení s § 81a ods. 4, § 81b a 81c tohto zákona. Ak prijímateľ už sociálnu službu využíva ako samoplatca (bez finančnej podpory poskytovania tejto sociálnej služby z rozpočtu obce) a následne požiada obec trvalého pobytu o jej zabezpečenie s touto finančnou podporou podľa § 81a ods. 2 zákona o sociálnych službách uplatňujú sa vyššie označené zákonné podmienky zabezpečenia tejto služby, a to bez spätnej účinnosti financovania (finančnej podpory z rozpočtu obce) . Rozhodujúcim dátumom pre vznik finančnej účasti obce nie je deň nástupu klienta do zariadenia, ale až deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov z rozpočtu obce (prípadne deň v nej dohodnutý), ktorý nasleduje po splnení vyššie označeného zákonného postupu.

Pri zariadení prevádzkovanom neziskovou organizáciou založenou mestom, ktorej mesto doteraz poukazovalo finančný príspevok prijatý od ministerstva, žiadame objasniť nadväznosť existujúcich zmluvných vzťahov na nové znenie § 78a ods. 1 písm. a).

Nezisková organizácia založená mestom/obcou je právnickou osobou založenou mestom/obcou a má právne postavenie verejného poskytovateľa sociálnej služby (§ 3 ods. 3 písm. a) tretí bod zákona o sociálnych službách). Nové znenie § 78a ods. 1 zákona o sociálnych službách, pokiaľ ide o poskytovanie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou tomuto verejnému poskytovateľovi sociálnej služby v zariadení podmienenom odkázanosťou zo strany MPSVR SR, a to prostredníctvom mesta/obce, ktorá je jeho zakladateľom (§ 73a ods. 1 písm. a) tohto zákona) , nič nemení oproti doterajšej právnej úprave. Zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou uzaviera MPSVR SR s mestom/ obcou , ktorá je zakladateľom tejto neziskovej organizácie, ktorá poskytuje pobytovú sociálnu službu v zariadení uvedenom v § 34 až 39 zákona o sociálnych službách, a to s účelovou viazanosťou tohto finančného príspevku na toto zariadenie prevádzkované touto neziskovou organizáciou.Vyžaduje pokračovanie financovania v roku 2027 dodatok k existujúcej zmluve, zmenu evidovaných údajov, účtu alebo spôsobu zúčtovania? Aké úkony vykonáva mesto ako prijímateľ príspevku a aké samotný poskytovateľ? Prosíme tento režim výslovne odlíšiť od financovania neverejných poskytovateľov.
Na rozpočtový rok 2027 bude MPSVR SR uzavierať nové zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na poskytovanie pobytových sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou, a to na základe písomnej žiadosti doručenej MPSVR SR v elektronickej podobe prostredníctvom informačného systému sociálnych služieb. Písomná zmluva o poskytnutí finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených

odkázanosťou na rozpočtový rok 2027 (obsahové náležitosti tejto písomnej zmluvy sú zosúladené s príslušnými časťami právnej úpravy pre verejných poskytovateľov sociálnej služby, a tým sú zosúladené s platnou a účinnou právnou úpravou). Osobitné zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na poskytovanie pobytových sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou na rozpočtový rok 2027 sa pripravujú pre neverejných poskytovateľov tejto sociálnej služby; budú mať obsahové náležitosti zosúladené s platnou a účinnou právnou úpravou.

Sme zariadenie podporovaného bývania, máme zazmluvnených 13 klientov, forma celoročná pobytová. Sme OZ a neverejný poskytovateľ sociálnych služieb zapísaný v Registri poskytovateľov SS. Požiadali sme ministerstvo o poskytnutie finančného príspevku na mzdy. Príspevky na mzdy budú naďalej chodiť z ministerstva a príspevky na prevádzku z VÚC? Nemusíme nič iné riešiť pre našich prijímateľov v rámci novely zákona o SS?

Na základe informácií uvedených vo Vašej otázke nevyplýva, že by zavedenie príspevku na pomoc pri odkázanosti (PPO) od 1. januára 2027 malo zmeniť spôsob financovania Vášho zariadenia podporovaného bývania v rozsahu, ktorý opisujete.

PPO je určený na úhradu výdavkov odkázanej osoby na neformálnu alebo formálnu starostlivosť. Medzi sociálne služby, pri ktorých sa PPO uplatňuje na úhradu formálnej starostlivosti, patria najmä opatrovateľská služba, ambulantné zariadenia podmienené odkázanosťou, pobytové služby poskytované počas odľahčenia neformálneho opatrovateľa alebo jeho neprítomnosti, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci a sociálna služba pomoci pri odkázanosti poskytovaná v hospici alebo dome ošetrovateľskej starostlivosti. Zariadenie podporovaného bývania medzi týmito druhmi sociálnych služieb zaradené nie je. Príspevok na pomoc pri odkázanosti môže prijímateľ sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania využiť len vtedy, ak sa mu táto sociálna služby poskytuje v čase poskytovania odľahčovacej služby neformálnemu opatrovateľovi, alebo v čase neprítomnosti neformálneho opatrovateľa z iných dôvodov, a to najviac 30 dní po sebe.

Financovanie poskytovateľov sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a systém PPO predstavujú dva samostatné mechanizmy podpory. Finančné príspevky poskytované poskytovateľom pobytových sociálnych služieb podľa zákona o sociálnych službách preto nie sú PPO nahrádzané a finančný príspevok pre obecné a neverejné pobytové zariadenia podmienené odkázanosťou bude poskytovaný aj naďalej.

Zároveň však odporúčame sledovať priebežne zverejňované metodické usmernenia a informácie k implementácii novej právnej úpravy, najmä vo vzťahu k podmienkam financovania sociálnych služieb a povinnostiam poskytovateľov sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Nájsť ich môžete tu: https://www.mpsvr.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/prispevok-pomoc-pri-odkazanosti/ v časti Informácie pre poskytovateľov starostlivosti.

Osoba má V stupeň odkázanosti, využíva osobnú asistenciu, pričom osobným asistentom je jej rodinný príslušník. Zároveň táto osoba využíva ambulantnú sociálnu službu v dennom stacionári.

1. ***Má táto osoba nárok na príspevok vo výške 270 € mesačne určený na formálnu starostlivosť, ak súčasne využíva osobnú asistenciu a službu denného stacionára?***

2. ***Považuje sa osobná asistencia vykonávaná rodinným príslušníkom za neformálnu starostlivosť na účely priznania kombinovaného príspevku?***
3. ***Ak sa osobná asistencia nepovažuje za neformálnu starostlivosť, je možné, aby rodinný príslušník vystupoval súčasne ako osobný asistent aj ako neformálny opatrovateľ?***

Denný stacionár patrí medzi ambulantné sociálne služby podmienené odkázanosťou, ktoré sú v systéme príspevku na pomoc pri odkázanosti (PPO) považované za formálnu starostlivosť. Osobná asistencia podľa zákona 447/2008 Z. z. je pomoc fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Samotná skutočnosť, že osoba využíva osobnú asistenciu automaticky nevylučuje využívanie denného stacionára ani priznanie PPO. Znamená to teda, že v tomto prípade bude mať osoba nárok na PPO určený na formálnu starostlivosť, avšak nie vo výške 270 eur, ale podľa príslušného stupňa odkázanosti.

Stupeň odkázanosti	Výška PPO na formálnu starostlivosť podľa spôsobu využitia na osobu / mesiac v eur
I	236,50 €
II	473,00 €
III	617,00 €
IV	858,50 €
V	1 038,50 €

2., Považuje sa osobná asistencia vykonávaná rodinným príslušníkom za neformálnu starostlivosť na účely priznania kombinovaného príspevku?

Nie. Osobná asistencia vykonávaná v rámci peňažného príspevku na osobnú asistenciu sa nepovažuje za neformálnu starostlivosť pri príspevku na pomoc pri odkázanosti, a to bez ohľadu na to, či ju vykonáva rodinný príslušník poberateľa peňažného príspevku na osobnú asistenciu alebo iná osoba.

3., Ak sa osobná asistencia nepovažuje za neformálnu starostlivosť, je možné, aby rodinný príslušník vystupoval súčasne ako osobný asistent aj ako neformálny opatrovateľ?

Peňažný príspevok na osobnú asistenciu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje neformálna starostlivosť podľa zákona č. 406/2025 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že

tieto dve formy pomoci sa vzájomne vylučujú a nie je možné kombinovať osobnú asistenciu a neformálnu starostlivosť. Rovnako tomu bolo aj pri peňažnom príspevku na osobnú asistenciu a peňažnom príspevku na opatrovanie, ktoré taktiež nebolo možné kombinovať.

Ak má osoba záujem, aby jej bol naďalej poskytovaný peňažný príspevok na osobnú asistenciu, neuvádza si svojho osobného asistenta (resp. viacerých svojich asistentov) ako neformálneho opatrovateľa na účely príspevku na pomoc pri odkázanosti. Aj naďalej bude v štandardnom režime predkladať úradu práce, sociálnych vecí a rodiny doklady za účelom poskytovania peňažného príspevku na osobnú asistenciu rovnako ako tomu bolo doteraz (výkazy o počte hodín vykonanej osobnej asistencie, potvrdenia o vyplatených odmenách osobným asistentom, zmluvy o výkone osobnej asistencie).

Zároveň si dovoľujeme upozorniť na poskytovanie sociálnych služieb s podporou úhrady z PPO po 31.12.2026:
https://www.employment.gov.sk/files/sk/rodina-socialna-pomoc/prispevok-pomoc-pri-odkazanosti/informacie-poskytovatelov-starostlivosti/informacie-pss-k-ppo_v1_061126.pdf,
od strany 20, Sociálna služba ako služba vo všeobecnom hospodárskom záujme.

Sme neverejný poskytovateľ sociálnych služieb a prevádzkujeme zariadenie opatrovateľskej služby a zariadenie pre seniorov. Príspevok na pomoc pri odkázanosti sa nás a našich klientov netýka a budeme i naďalej financovaný z ministerstva?

Od januára 2027 sa zavádza nový príspevok na pomoc pri odkázanosti, ktorého cieľom je podporiť odkázané osoby pri zabezpečovaní potrebnej starostlivosti, predovšetkým v domácom prostredí a prostredníctvom terénnych a ambulantných sociálnych služieb. Pri pobytových sociálnych službách sa naďalej zachováva osobitný systém financovania prostredníctvom finančných príspevkov poskytovaných zariadeniam sociálnych služieb.

Je potrebné vysvetliť, že pobytové sociálne služby sú už dnes financované z viacerých zdrojov. Podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách sa na ich financovaní podieľajú najmä samotní prijímatelia prostredníctvom úhrad za poskytovanú sociálnu službu, obce alebo vyššie územné celky zo svojich rozpočtov, ako aj štát prostredníctvom finančných príspevkov poskytovaných zariadeniam sociálnych služieb.

Finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby je určený priamo poskytovateľom sociálnych služieb (obecným a neverejným) a slúži na spolufinancovanie mzdových nákladov a súvisiacich odvodov zamestnancov, ktorí zabezpečujú starostlivosť o prijímateľov. Jeho výška závisí okrem iného od druhu poskytovanej sociálnej služby a stupňa odkázanosti prijímateľov.

Pre Vašich klientov to teda znamená, že ak budú naďalej prijímateľmi pobytovej sociálnej služby, samotným zavedením PPO im nevznikne nárok na tento príspevok, a to z dôvodu, že už sú prijímateľmi sociálnej služby v pobytovom zariadení.

Pre Vašich klientov sa tak po zavedení príspevku na pomoc pri odkázanosti od januára 2027 v zásade nič nemení. Keďže sú v pobytovom zariadení sociálnych služieb, starostlivosť o nich je už dnes financovaná z viacerých zdrojov (ako sme uviedli vyššie). Aj po zavedení PPO bude ich pobyt v zariadení naďalej spolufinancovaný viaczdrojovo. A teda áno, finančný príspevok z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR bude naďalej poskytovaný tak ako doteraz.

Otázky týkajúce sa sociálnej služby Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci - Budú k dispozícii metodické podklady k novým akreditačným požiadavkám pri monitorovaní a signalizácii potreby pomoci podľa § 52 vrátane požiadaviek na odborné, technické a personálne zabezpečenie. Ako sa povinnosti rozdelia, ak je poskytovateľom obec, ale dispečing alebo technické zabezpečenie obstaráva zmluvne?

Ako sa pri existujúcich poskytovateľoch uplatní prechodné ustanovenie § 110bn a akým spôsobom majú odovzdať údaje podľa § 110bs do 31. januára 2027?

Prosíme doplniť aj postup vykazovania a financovania tejto služby prostredníctvom PPO.

V súčasnosti prebieha príprava metodického usmernenia, ktorého cieľom je bližšie špecifikovať podmienky poskytovania uvedenej sociálnej služby vrátane požiadaviek na odborné, personálne, organizačné a materiálno-technické zabezpečenie, ako aj postup pri získavaní akreditácie. Súčasťou pripravovaného usmernenia bude aj bližšie vysvetlenie rozdelenia kompetencií a zodpovednosti v prípadoch, keď je poskytovateľom sociálnej služby obec, pričom prevádzku centrálneho dispečingu alebo technické zabezpečenie služby zabezpečuje prostredníctvom zmluvného partnera. Osobitná pozornosť bude venovaná preukazovaniu splnenia akreditačných podmienok a zabezpečeniu riadneho a nepretržitého poskytovania služby.

Pokiaľ ide o existujúcich poskytovateľov, prechodné ustanovenie § 110bn umožňuje poskytovateľom, ktorí službu poskytujú k 30. decembru 2026 a budú ju poskytovať aj po tomto dátume, pokračovať v jej poskytovaní bez splnenia novej podmienky akreditácie. Podmienkou pokračovania po 31. decembri 2028 je podanie žiadosti o akreditáciu najneskôr do uvedeného dátumu. Ak bude právoplatne rozhodnuté o neudelení akreditácie, oprávnenie poskytovať službu na základe tohto prechodného ustanovenia zaniká.

V súvislosti s plnením povinnosti podľa prechodného ustanovenia § 110bs zákona o sociálnych službách uvádzame, že poskytovatelia sociálnej služby monitorovanie a signalizácia potreby pomoci sú povinní do 31. januára 2027 elektronicky poskytnúť ministerstvu prostredníctvom informačného systému sociálnych služieb údaje o prijímateľoch sociálnej služby a žiadateľoch o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktoré spracúvajú k 31. decembru 2026 a sú povinní ich spracúvať aj po tomto dátume. Predmetné údaje zodpovedajú evidencii prijímateľov a evidencii žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktoré sú v informačnom systéme sociálnych služieb vedené prostredníctvom príslušných elektronických formulárov konkrétne – P03 – evidencia prijímateľov sociálnej služby (§ 105a ods. 2 písm. e) a P05 – evidencia žiadateľov o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (§ 105a ods. 2 písm. g). Formuláre budú mať dostupné poskytovatelia vo svojich účtoch v IS SoS v januári.

Pokiaľ ide o postup vykazovania a financovania sociálnej služby monitorovanie a signalizácia potreby pomoci prostredníctvom príspevku na pomoc pri odkázanosti (PPO), základné informácie budú uvedené v metodickom materiáli „*Informácie pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti so zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby*“ zverejnenom na webovej stránke MPSVR SR.

V súlade s novou právnou úpravou bude poskytovateľ tejto sociálnej služby povinný viesť evidenciu prijímateľov v informačnom systéme sociálnych služieb (IS SoS) a prostredníctvom

uvedeného systému predkladať mesačný výkaz o poskytnutej sociálnej službe, a to najneskôr do siedmeho kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca.

Mesačný výkaz bude obsahovať údaje o prijímateľoch sociálnej služby, rozsahu poskytnutej služby za príslušný kalendárny mesiac, výške úhrady za poskytnutú službu a ďalšie údaje potrebné na účely výplaty PPO. Výkaz sa bude predkladať súhrnne za všetkých prijímateľov evidovaných v príslušnom mesiaci, pričom identifikačné údaje prijímateľov budú predvyplnené na základe evidencie vedenej v IS SoS.

Na základe riadne a včas predloženého mesačného výkazu bude príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny pri splnení zákonných podmienok vyplácať časť PPO určenú na úhradu za poskytnutú sociálnu službu priamo poskytovateľovi, najviac do výšky príslušného nároku na výplatu PPO.

Formulár mesačného výkazu má byť v IS SoS sprístupnený začiatkom januára 2027. K jeho vypĺňaniu bude poskytovateľom sociálnych služieb poskytnuté aj podrobnejšie metodické usmernenie, ktoré bude bližšie vysvetľovať praktický postup vykazovania údajov v informačnom systéme.

Žiadame objasniť premietnutie zmien § 78aa do žiadostí a zmlúv na rok 2027 pri zariadeniach krízovej intervencie poskytovaných obcami, združeniami obcí a nimi zriadenými alebo založenými organizáciami.

V rámci písomnej žiadosti o finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie na rozpočtový rok 2027 podľa § 78aa zákona o sociálnych službách a písomnej zmluvy o poskytnutí tohto finančného príspevku na rozpočtový rok 2027 bude premietnuté nové znenie ustanovenia § 78aa ods. 1, a to pokiaľ ide o oprávnenú osobu žiadateľa o poskytnutie tohto finančného príspevku, a tým aj zmluvnej strany v uzavieranej zmluve o poskytnutí tohto finančného príspevku.

Verejným poskytovateľom sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách aj združenie obcí a právnická osoba zriadená alebo založená združením obcí (§ 3 ods. 3 písm. a) druhý a tretí bod zákona), Žiadateľom o poskytnutie finančných príspevkov na spolufinancovanie sociálnej služby poskytovaných v pôsobnosti MPSVR SR (podľa § 78a, § 78aa, § 78ab zákona o sociálnych službách), a tým aj prijímateľom tohto finančného príspevku môže byť priamo aj združenie obcí, ktoré poskytuje predmetnú sociálnu službu, právnická osoba zriadená alebo založená združením obcí, ktorá poskytuje sociálnu službu (§ 78a ods. 1 písm. b) a c), § 78aa ods. 1 písm. b) a c), § 78ab) ods. 1 písm. b) a c)). Táto právna skutočnosť je premietnutá v znení návrhu písomnej zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie podľa § 78aa zákona o sociálnych službách a prechodného ustanovenia § 110bo tohto zákona na rozpočtový rok 2027 a všeobecných zmluvných podmienok k tejto zmluve, ktorú bude uzavierať MPSVR SR s konkrétnymi oprávnenými žiadateľmi o poskytnutie tohto finančného príspevku, ktorí splnia právne podmienky ustanovené zákonom o sociálnych službách.

Ako sa osobitný režim podpory neverejných zariadení núdzového bývania podľa § 110bo zohľadní pri výpočte a zúčtovaní príspevkov samospráv? Aké podklady dostane

spolufinancujúca samospráva na rozlíšenie skutočne poskytnutého príspevku ministerstva a sumy zohľadňovanej pri výpočte príspevku na prevádzku?

Finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadení núdzového bývania na rozpočtový rok 2027,poskytovaný zo strany MPSVR SR neverejnému poskytovateľovi tejto sociálnej služby, ak ju neposkytuje s cieľom dosiahnuť zisk, podľa prechodného ustanovenia § 110bo zákona o sociálnych službách, je vo svojich dôsledkoch i keď obsahuje osobitosti - odchýlky od právnej úpravy, z hľadiska jeho povahy a charakteru subsumovaný pod finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie podľa § 78aa tohto zákona (táto interpretácia je aj v súlade so znením § 110bo ods. 1 a 4 tohto zákona). To znamená, že z hľadiska vnútornej previazanosti právnej úpravy , pokiaľ ide o zdroje financovania sociálnych služieb zo štátneho rozpočtu podľa tohto zákona na/za rozpočtový rok 2027, je finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadení núdzového bývania na rozpočtový rok 2027 subsumovaný pod finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie podľa § 78aa tohto zákona.

Osobitná výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadení núdzového bývania v roku 2027 ustanovená v prechodnom ustanovení § 110bo ods. 4 prvej vete zákona o sociálnych službách, s poukazom na § 110bo ods. 4 druhú vetu, text za bodkočiarou tohto zákona, sa nevzťahuje pre § 77 ods. 3 tohto zákona. To znamená, že na účely určenia výšky finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, ktorou je sociálna služba v zariadeniach krízovej intervencie uvedená v § 29, na rozpočtový rok 2027 podľa § 77 ods. 3 zákona o sociálnych službách sa uplatňuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadení núdzového bývania podľa § 78aa ustanovená v prílohe č. 4a a podľa § 78b ods. 9 písm. b) nariadením vlády Slovenskej republiky na rok 2027 (príloha č.- 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 135/2026 Z. z. , ktorým sa ustanovuje výška finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v niektorých druhoch zariadení sociálnych služieb na rok 2027).

Žiadame objasniť praktické uplatňovanie nového znenia § 75 ods. 3 a 4 pri súbežnom financovaní neverejného poskytovateľa obcou a vyšším územným celkom.

Aké podklady majú preukazovať kapacitu, na ktorú druhá samospráva príspevok neposkytuje, alebo rozdiel medzi plnou výškou príspevku a už poskytnutou sumou? Ako sa vysporiada dodatočná zmena financovanej kapacity alebo výšky príspevku?

V nadväznosti na § 110bk prosíme vymedziť uplatňovanie podmienok poskytovania týchto dobrovoľných príspevkov v období do 31. decembra 2029, keď sa podmienka súladu s komunitným plánom obce alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb VÚC ešte neuplatňuje.

V znení § 75 ods. 3 a 4 zákona o sociálnych službách ide o vytvorenie právnych podmienok na možnosť poskytovania finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby obcou, ktorá zabezpečila poskytovanie sociálnych služieb v rámci svojej obligatórnej pôsobnosti v súlade s komunitným plánom sociálnych služieb obce (teda až po splnení podmienky zabezpečenia dostupnosti sociálnych služieb v rozsahu svojej obligatórnej pôsobnosti v súlade so svojím komunitným plánom sociálnych služieb) neverejnému

poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk, a to vo vzťahu k druhom sociálnych služieb a formám týchto sociálnych služieb ktoré sú:

- nad rámec obligatórnej pôsobnosti, obce, a ktoré nie sú spolufinancované vyšším územným celkom v rámci jeho obligatórnej pôsobnosti poskytovaním FPP v plnom rozsahu kapacity poskytovanej sociálnej služby, resp. sú spolufinancované vyšším územným celkom poskytovaním FPP, na kapacitu poskytovanej sociálnej služby vo výške nižšej než určila túto výšku FPP obec, Teda obec môže poskytnúť FPP
- v plnej výške určenej obcou na kapacitu poskytovanej sociálnej služby, ak vyšší územný celok na túto sociálnu službu FPP vôbec neposkytuje alebo neposkytuje v rozsahu celej kapacity tejto sociálnej služby alebo
- vo výške rozdielu medzi plnou výškou FPP určenou obcou, ktorá poskytuje FPP na príslušný druh a formu sociálnej služby vo vyššej výške ako vyšší územný celok a výškou FPP poskytnutého vyšším územným celkom. Tento rozdiel môže obec poskytnúť bez ohľadu na to, či vyšší územný celok prispieva poskytovaním FPP na celú kapacitu sociálnej služby alebo len na jej časť.
- nie sú v obligatórnej pôsobnosti obce ani v obligatórnej pôsobnosti vyššieho územného celku, (§ 75 ods. 3 zákona)

Analogická úprava vytvorenia takýchto právnych podmienok aj pre vyššie územné celky je obsiahnutá v - § 75 ods. 4 zákona o sociálnych službách).

Za výšku finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby určenú obcou alebo vyšším územným celkom sa aj na účely § 75 ods. 3 a 4 zákona o sociálnych službách považuje výška tohto finančného príspevku určená v súlade s § 77 ods. 2 až 4 tohto zákona.

Takto koncipovaná právna úprava znamená, že obec môže poskytnúť FPP v ňou určenej výške vo VZN napr. 600 eur na miesto na mesiac v zariadení pre seniorov, neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby v zariadení pre seniorov s kapacitou 40 miest, a to:

- na všetkých 40 miest pre každé miesto vo výške 600 eur/mesiac, ak VUC neposkytuje FPP na žiadne miesto v tomto zariadení,
- -na 20 miest vo výške pre každé toto miesto 600 eur/mesiac, ak VUC poskytuje FPP len na 20 miest v tomto zariadení,
- na všetkých 40 miest v tomto zariadení vo výške 200 eur/mesiac na každé z týchto miest, ak VUC spolufinancuje poskytovaním FPP všetky miesta vo výške 400 eur/ mesiac (t .j. rozdiel medzi výškou obcou určeného FPP 600 eur/mesiac/miesto a výškou FPP poskytovaného VUC 200 eur/mesiac/miesto).

V súlade s prechodným ustanovením § 110bk ods. 1 zákona podmienka zabezpečenia poskytovania sociálnych služieb podľa § 80 písm. d) v súlade s komunitným plánom sociálnych služieb obce sa na účely poskytovania finančného príspevku podľa § 75 ods. 3 prvýkrát použije od 1. januára 2030, čo znamená vo svojich dôsledkoch odklad využitia možnosti poskytnutia tohto finančného príspevku na tento účel až od 1. januára 2030; analogická úprava odkladu využitia možnosti poskytnutia tohto finančného príspevku na tento účel v pôsobnosti vyššieho územného celku je obsiahnutá v prechodnom ustanovení § 110bk ods. 2 tohto zákona . Účelom takto koncipovanej právnej úpravy je v prechodnom

období vytvoriť priestor na prvoradé náležité zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb v originálnej delenej pôsobnosti obcí a vyšších územných celkov v súvislosti s novo ustanovenými právnymi podmienkami financovania sociálnych služieb.

Takto ustanovený odklad využitia možnosti poskytnutia FPP podľa § 75 ods. 3 a 4 zákona o sociálnych službách neznamená právnu prekážku pre možnosť spolufinancovania sociálnej služby poskytovanej neverejnými poskytovateľmi sociálnej služby nad rámec pôsobnosti obce a vyššieho územného celku podľa tohto zákona aj inými nástrojmi finančnej podpory z rozpočtu obce a vyššieho územného celku, a to v záujme podpory dostupnosti a dlhodobej udržateľnosti poskytovanej sociálnej služby realizovanej v záujme obyvateľov obce a obyvateľov vyššieho územného celku.

Ako sa bude uplatňovať vyrovnávací príspevok v prípade neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby, ak jeho neprítomnosť nepresiahne 80 za príslušný mesiac na jedno miesto kapacity? Považuje sa v takomto kapacita za zachovanú a vzniká poskytovateľovi nárok na vyrovnávací príspevok v plnej výške?

Poukazujeme na prechodné ustanovenie § 110bt ods. 6 zákona o sociálnych službách - rovnaké, resp. primerané vzťahovanie § 78d tohto zákona aj na poskytnutie finančného príspevku podľa § 110bt ods. 1 tohto zákona. Neprítomnosť prijímateľa sociálnej služby na účely posudzovania nároku na tzv. vyrovnávací príspevok sa neposudzuje vo väzbe na konkrétne miesto, ale na celkový počet miest, na ktoré je finančný príspevok určený Bude to obsahom písomnej zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek podľa ustanovenia § 110bt zákona o sociálnych službách na rozpočtový rok 2027, resp. Všeobecných zmluvných podmienok, ktoré budú zverejnené na webovom sídle MPSVR SR. Nárok na poskytnutie tzv. vyrovnávacieho príspevku podľa § 110bt zákona o sociálnych službách na rozpočtový rok 2027 nevzniká na miesto v zariadení, na ktorom sa počas 20 a viac po sebe nasledujúcich pracovných dní

a) neposkytuje sociálna služba z dôvodu neuzavretia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby alebo
b) poskytuje sociálna služba v menšom rozsahu ako 80 hodín.

Neobsadenie miesta v zariadení podľa písmena b) sa neposudzuje vo väzbe na konkrétne miesto, ale na celkový počet miest, na ktoré je finančný príspevok určený a nie sú neobsadenými miestami podľa písmena a) a na základe času poskytovania sociálnej služby prijímateľom sociálnej služby na celkovom počte miest, ktoré nie sú neobsadenými miestami podľa písmena a).

Pri určení počtu hodín poskytovania sociálnej služby na účely písmena b) sa vychádza z dennej evidencie prítomnosti jednotlivých prijímateľov ambulantnej sociálnej služby a časového rozsahu poskytovanej ambulantnej sociálnej služby pre každé miesto v zariadení, pre ktoré je finančný príspevok určený, vrátane vyznačenia času príchodu a času odchodu prijímateľa sociálnej služby; počet hodín poskytovanej sociálnej služby, čas príchodu a čas odchodu prijímateľa sociálnej služby musí byť osvedčený podpisom jednotlivých prijímateľov sociálnej služby.

Prijímateľ tzv. vyrovnávacieho príspevku je povinný pri jeho zúčtovaní vrátiť MPSVR SR pomernú časť poskytnutého vyrovnávacieho príspevku za obdobie, v ktorom bolo neobsadené miesto v zariadení podľa písmena a) a b), podľa trvania tohto neobsadenia od prvého dňa

neobsadenia tohto miesta (povinnosť vrátiť pomernú časť tzv. vyrovnávacieho príspevku za neobsadené kapacity od prvého dňa neobsadenia.

Ako sa bude pri výpočte vyrovnávacieho príspevku postupovať pri prijímateľovi sociálnej služby, ktorému nevznikne nárok na príplatok k príspevku na pomoc pri odkázanosti na inej fyzickej osoby z dôvodu prekročenia príjmovej hranice 3,5-násobku životného minima?

Nárok na vyrovnávací príspevok nebude znížený o úhradu za poskytovanú sociálnu službu, resp. jej časť platenú z príplatku k príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, lebo nárok na tento príplatok v konkrétnom prípade nevznikne, a teda nevznikne ani nárok na jeho vyplatenie, a tým ani legitimita na zníženie nároku na vyrovnávací príspevok z tohto titulu.

Podľa § 110bt ods. 4 zákona o sociálnych službách nárok na tento finančný príspevok sa znižuje o sumu, ktorá zodpovedá výške prijatých úhrad za poskytovanú sociálnu službu poskytovateľom tejto sociálnej služby, vyplatených príslušným úradom práce, sociálnych vecí (*príslušnými úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny*) za prijímateľa tejto sociálnej služby *(za prijímateľov tejto sociálnej služby)* na úhradu za túto sociálnu službu platenú z príjmu prijímateľa sociálnej služby (*prijímateľov sociálnej služby*) z príspevku na pomoc pri odkázanosti, preddavku na príspevok na pomoc pri odkázanosti a príplatku k príspevku na pomoc pri odkázanosti za rozpočtový rok 2027, maximálne však do výšky príspevku na pomoc pri odkázanosti, preddavku na príspevok na pomoc pri odkázanosti a príplatku k príspevku na pomoc pri odkázanosti vyplatených príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny (*príslušnými úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny*) poskytovateľovi tejto sociálnej služby za prijímateľa tejto sociálnej služby (*prijímateľov sociálnej služby*) na úhradu za túto sociálnu službu z príjmu prijímateľa sociálnej služby (*prijímateľov sociálnej služby*) z príspevku na pomoc pri odkázanosti, preddavku na príspevok na pomoc pri odkázanosti a príplatku k príspevku na pomoc pri odkázanosti za rozpočtový rok 2027.

Keďže sa pri vyrovnávacieho odpočítava príspevok na pomoc pri odkázanosti na formálnu starostlivosť (PPO) a zároveň príplatok k tomuto príspevku, bude sa v prípade prijímateľa, ktorému príplatok z dôvodu príjmu nevznikne, odpočítavať iba skutočne priznaný PPO?

Áno, nárok na tento finančný príspevok sa znižuje o sumu, ktorá zodpovedá výške prijatých úhrad za poskytovanú sociálnu službu poskytovateľom tejto sociálnej služby, vyplatených príslušným úradom práce, sociálnych vecí za prijímateľa tejto sociálnej služby na úhradu za túto sociálnu službu platenú z príjmu prijímateľa sociálnej služby v konkrétnom prípade len z príspevku na pomoc pri odkázanosti (teda áno, ak prijímateľovi tejto sociálnej služby vznikol len nárok na tento príspevok a nárok na výplatu tohto príspevku).

Je možné do zazmluvneného a deklarovaného rozsahu hodín terénnej opatrovateľskej služby aj čas potrebný na presun opatrovateľky do miesta poskytovania služby u prijímateľa? Ak áno, za akých podmienok sa tento čas považuje za súčasť rozsahu poskytovanej sociálnej služby?

Čas potrebný na presun opatrovateľky do miesta poskytovania domácej opatrovateľskej služby u prijímateľa sociálnej služby nie je možné započítať do „zazmluvneného a deklarovaného rozsahu“ hodín domácej opatrovateľskej služby. Časový rozsah domácej opatrovateľskej služby v uzavretej zmluve o poskytovaní tejto sociálnej služby je viazaný § 41 ods. 2 zákona

o sociálnych službách a vyjadruje počet hodín, resp. čas trvania úkonov osobnej pomoci podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnych službách zodpovedajúce činnostiam, ktoré podľa integrovaného posudku fyzická osoba nie je schopná samostatne vykonávať alebo je schopná ich vykonávať s dohľadom, v rozsahu ustanovenom všeobecne záväzným právnym predpisom pre stupeň odkázanosti tejto fyzickej osoby, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby v zmluve o poskytovaní sociálnej služby nedohodne na nižšom rozsahu. Čas presunu opatrovateľky do miesta poskytovania domácej opatrovateľskej služby nie je úkonom v rámci tejto sociálnej služby podľa prílohy č. 4 k zákonu o sociálnych službách.

Poskytovateľ domácej opatrovateľskej služby poskytuje túto sociálnu službu prostredníctvom svojich zamestnancov v ich pracovnom čase, ktorého súčasťou je aj čas cestovania zamestnanca za účelom plnenia pracovných úloh v priebehu pracovnej zmeny, ktorý je teda vo svojich dôsledkoch súčasťou pracovnoprávneho vzťahu pričom výdavky spojené s mzdami, platmi a poistným vstupujú do určovania ceny služby.

Je možné do zazmluvneného a deklarovaného rozsahu ambulantnej sociálnej služby započítať aj Čas potrebný na prepravu prijímateľa ambulantnej sociálnej služby do miesta sociálnej služby a späť? Považuje sa tento čas za čas poskytovania sociálnej služby, ktorý je možné zahrnúť do fondu zazmluvnených hodín?

Poskytovanie prepravy je v súlade s § 18 ods. 1 písm. b) tretím bodom zákona o sociálnych službách ďalšou činnosťou podľa tohto zákona a v súlade s § 15 ods. 2 zákona o sociálnych službách ide o možnosť vykonávania tejto inej činnosti aj nad rámec činností v rámci poskytovaného rozsahu pre príslušný druh sociálnej služby aj v rámci druhu poskytovanej ambulantnej sociálnej služby.

Aj v rámci druhu poskytovanej ambulantnej sociálnej služby je poskytovanie prepravy (zvážanie prijímateľov sociálnej služby vlastným vozidlom do zariadenia sociálnych služieb s ambulantnou formou poskytovania tejto sociálnej služby a späť) v súlade s § 18 ods. 1 písm. b) tretím bodom zákona o sociálnych službách ďalšou činnosťou podľa tohto zákona, a v súlade s § 15 ods. 2 zákona o sociálnych službách ide o možnosť vykonávania tejto ďalšej činnosti aj nad rámec činností v rámci poskytovaného povinného rozsahu odborných činností, obslužných činností a ďalších činností pre príslušný druh sociálnej služby. Musí však ísť o skutkový stav poskytovania tejto prepravy ako ďalšej činnosti v rámci príslušného druhu ambulantnej sociálnej služby, ktorý musí byť uvedený v prílohe k žiadosti o zápis do registra sociálnych služieb v opise rozsahu a podmienok poskytovania odbornej činnosti, obslužnej činnosti alebo ďalšej činnosti podľa § 64 ods. 3písm. g) zákona o sociálnych službách. Zdôrazňujeme v tejto súvislosti ustanovenie § 65 ods. 4 zákona o sociálnych službách, podľa ktorého je poskytovateľ sociálnej služby povinný do ôsmich dní písomne oznámiť vyššiemu územnému celku všetky zmeny skutočností uvedených v § 63 a 64 tohto zákona, teda vrátane možného začatia poskytovania prepravy, ako ďalšej činnosti v rámci príslušného druhu poskytovanej ambulantnej sociálnej služby, až uplynutím doby počas poskytovania sociálnej služby . Preprava však musí mať charakter ako ďalšia (fakultatívna) činnosť ambulantnej sociálnej služby v zariadení, ktoré ju poskytuje v súlade s uzavretou zmluvou o poskytovaní sociálnej služby v rámci dohodnutého vecného rozsahu poskytovanej sociálnej služby, a to ako voliteľnú službu „navyše“, a to nad rámec povinného rozsahu sociálnej služby poskytovaného aj prijímaného a prijímateľ sociálnej služby platí za ňu úhradu podľa cenníka poskytovateľa sociálnej služby (sadzbou za kilometer alebo „paušálom“).

V súlade s § 72 ods. 6 zákona o sociálnych službách do ekonomicky oprávnených výdavkov sa započítavajú aj výdavky na činnosti uvedené v § 15 ods. 2 zákona o sociálnych službách, teda aj za „prepravu“ v rámci poskytovanej ambulantnej sociálnej služby v zariadení. To znamená, že ak poskytovateľ ambulantnej sociálnej služby v zariadení v rámci poskytovanej sociálnej služby ako ďalšiu činnosť poskytuje prepravu (zvážanie prijímateľov sociálnej služby vlastným vozidlom do zariadenia sociálnych služieb s ambulantnou formou poskytovania tejto sociálnej služby a späť) podľa § 15 ods. 2 zákona o sociálnych službách, výdavky na benzín, naftu, odpisy auta, mzdu vodiča sú súčasťou ekonomicky oprávnených výdavkov poskytovateľa tejto sociálnej služby. Na účely posudzovania neobsadenosti miest u ambulantnej sociálnej služby v zariadení, a to pri poskytovaní finančného príspevku na spolufinancovanie tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov podľa zákona o sociálnych službách, do „fondu zazmluvnených hodín“ – v zmluve o poskytovaní tejto sociálnej služby dohodnutého časového rozsahu poskytovanej ambulantnej sociálnej služby na mieste v zariadení „čas potrebný na prepravu prijímateľa ambulantnej sociálnej služby do miesta sociálnej služby a späť“ nemožno započítať. Rozsah ambulantnej sociálnej služby v zariadení vyjadruje výhradne čas, kedy je prijímateľ sociálnej služby fyzicky prítomný na mieste poskytovania tejto sociálnej služby v zariadení a kedy sa mu priamo v tomto mieste poskytujú odborné činnosti, obslužné činnosti alebo ďalšie činnosti v rámci ich povinného rozsahu pre príslušný druh a formu sociálnej služby. Čas poskytovania služby prijímateľovi sociálnej služby na tento účel začína plynúť až momentom príchodu (vstupu) prijímateľa sociálnej služby do zariadenia a končí jeho odchodom zo zariadenia (poukazujeme v tejto súvislosti na vedenie dennej evidencie času príchodu a času odchodu prijímateľa sociálnej služby podľa § 75ods. 10 zákona o sociálnych službách, a to pri poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa tohto zákona).

Ako sa bude posudzovať plnenie zazmluvneného rozsahu služby v prípadoch, keď čas presunu opatrovateľky alebo prepravy prijímateľa tvorí významnú časť reálneho pracovného Času poskytovateľa, ale zároveň je nevyhnutnou súčasťou sociálnej služby? Ide najmä o situácie, keď je potrebné zabezpečiť, aby bola sociálna služba reálne poskytnutá osobe odkázanej na pomoc inej osoby a aby jej bolo možné umožniť zotrvanie v jej prirodzenom prostredí, namiesto toho, aby bola z dôvodu praktických a organizačných podmienok poskytovania služby odkázaná na pobytovú sociálnu službu, keďže žije na lazoch?

Konkrétny čas presunu opatrovateľky a konkrétny čas prepravy prijímateľa ako významná časť reálneho pracovného času poskytovateľa nič nemení na poskytovaní ambulantnej sociálnej služby v zariadeniach uvedených v § 32b a § 38 až 40 najmenej v rozsahu ôsmich hodín ambulantnej prevádzky počas pracovného dňa; menší rozsah poskytovania tejto sociálnej služby možno dohodnúť v zmluve o poskytovaní sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby (§ 13 ods. 2 tretia veta zákona o sociálnych službách). Inými slovami povedané, čas prepravy do miesta poskytovania ambulantnej sociálnej služby v zariadení (ide o výkon v rámci pracovného času vodiča, nie o reálny pracovný čas poskytovateľa) nezakladá oprávnenie na zníženie minimálneho rozsahu počtu hodín ambulantnej prevádzky v zariadení - na mieste poskytovania sociálnej služby. Predmetné situácie, ktoré uvádzate sú riešiteľné aj poskytovaním prepravnej služby podľa § 42 zákona o sociálnych službách, pričom osoba, ktorá je poskytovateľom ambulantnej sociálnej služby v zariadení, môže poskytovať aj tento iný druh sociálnej služby (prepravnú službu podľa § 42 zákona o sociálnych službách) vznikom oprávnenia ju poskytovať zápisom do registra sociálnych služieb na príslušnom vyššom územnom celku.

„Udržiavací“ poplatok pri domácej opatrovateľskej, ak FO neodoberie jej zmluvný rozsah? Teda nahlási, že napr. v ten deň opatrovateľka nemá chodiť. Môžu si to PSS účtovať?

V súlade s § 72 ods. 8 prvou vetou zákona o sociálnych službách v znení účinnom od 31. decembra 2026 (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) a aj podľa doterajšej právnej úpravy tohto zákona, prijímateľ sociálnej služby neplatí úhradu za odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti v čase jeho neprítomnosti okrem úhrady za ubytovanie a úhrady za poskytovanie vecných plnení spojených s poskytovaním ambulantnej sociálnej služby v spoločných priestoroch, ak voľné miesto nie je na prechodný čas obsadené inou fyzickou osobou a prijímateľ sociálnej služby a poskytovateľ sociálnej služby sa nedohodnú inak. Slovné znenie tohto ustanovenia sa v jeho časti o neplatení úhrady zo strany prijímateľa sociálnej služby za odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti v čase jeho neprítomnosti, vzťahuje aj na sociálnu službu, ktorou je domáca opatrovateľská služba. Čas neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby vo svojich dôsledkoch predstavuje faktickú nemožnosť prijímať sociálnu službu z tohto dôvodu (vrátane nemožnosti prijímať domácu opatrovateľskú službu pre faktickú neprítomnosť prijímateľa sociálnej služby v mieste, kde sa mu sociálna služba poskytuje, teda v jeho domácom prostredí). Z hľadiska vecného obsahu znenia ustanovenia § 72 ods. 8 prvej vety zákona o sociálnych službách v jeho časti začínajúcej slovom „okrem“ („okrem úhrady za ubytovanie a úhrady za poskytovanie vecných plnení spojených s poskytovaním ambulantnej sociálnej služby v spoločných priestoroch, ak voľné miesto nie je na prechodný čas obsadené inou fyzickou osobou a prijímateľ sociálnej služby a poskytovateľ sociálnej služby sa nedohodnú inak“) sa toto znenie nemôže vzťahovať a ani nevzťahuje na sociálnu službu, ktorou je domáca opatrovateľská služba.

V súlade s § 74 ods. 1 zákona o sociálnych službách , poskytovateľ sociálnej služby poskytuje sociálnu službu na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (uzavretej podľa § 51 Občianskeho zákonníka).Zmluva o poskytovaní sociálnej služby „musí byť uzavretá spôsobom, ktorý je pre prijímateľa sociálnej služby zrozumiteľný. Zmluvné strany sa môžu odchýliť od ustanovení tohto zákona uvedených pre túto zmluvu len ak tento zákon takúto možnosť výslovne pripúšťa.“. Zákon o sociálnych službách neobsahuje pojem „udržiavací poplatok“ pri poskytovaní domácej opatrovateľskej služby a poskytovateľ tejto sociálnej služby si ho v položenej otázke naznačenom kontexte nemôže účtovať.

V súlade s § 41ods. 2 zákona o sociálnych službách pri terénnej (domácej) opatrovateľskej službe sa rozsah úkonov poskytovania pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby spravidla určuje v hodinách a úhrada za príslušný kalendárny mesiac sa spravidla počíta podľa opatrovateľom v rámci poskytovanej domácej opatrovateľskej služby konkrétnej odkázanej osobe skutočne za príslušný mesiac odpracovaných a prijímateľom tejto sociálnej služby podpísaných hodín v mesačnom výkaze. Písomná zmluva o poskytovaní domácej opatrovateľskej služby obsahuje v súlade s § 74 ods. 6 písm. h) zákona o sociálnych službách aj sumu úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a spôsob jej platenia. Zákon o sociálnych službách v prípade terénnej- domácej opatrovateľskej služby neumožňuje účtovať paušálnu „udržiavaciu“ platbu za dni, kedy služba nebola vykonaná.

Zákon o sociálnych službách ukladá prijímateľovi sociálnej služby povinnosť platiť úhradu za poskytovanie sociálnej služby. Ak v konkrétny deň nedošlo k výkonu žiadnej z odborných činností, obslužných činností alebo ďalších činností podľa § 41 zákona o sociálnych službách, sociálna služba nebola poskytnutá. Účtovať vtedy „úhradu za sociálnu službu“ odporuje samotnej podstate tohto inštitútu.

Jediný právny titul, o ktorý sa poskytovateľ domácej opatrovateľskej služby v občianskoprávnej rovine môže oprieť (ak opatrovateľka reálne nastúpila na miesto výkonu práce, z dôvodu, že prijímateľ sociálnej služby porušil zmluvnú povinnosť včas oznámiť prekážku), nie je úhrada za sociálnu službu, ale všeobecná občianskoprávna zodpovednosť za škodu (§ 420 Občianskeho zákonníka).

V zmluve o poskytovaní sociálnej služby možno platne dohodnúť súčinnosť prijímateľa domácej opatrovateľskej služby – konkrétne jeho povinnosť oznámiť poskytovateľovi tejto sociálnej služby v primeranom časovom predstihu (napr. 24 hodín vopred), že domácu opatrovateľskú službu vo vopred určenom a dohodnutom dni neprevezme a súvisiacu povinnosť prijímateľa sociálnej služby viazanú na túto zavineným spôsobom porušenú zmluvnú povinnosť – ak prijímateľ sociálnej služby prekážku včas neoznámi a opatrovateľka už nastúpila na výkon služby, zaplatiť náhradu preukázateľnej škody z porušenia zmluvnej povinnosti.

Ak prijímateľ domácej opatrovateľskej služby túto zmluvnú povinnosť zavineným spôsobom poruší a poskytovateľovi tejto sociálnej služby preukázateľne vznikne škoda (mzdový náklad za márny výjazd opatrovateľky a cestovné, ktoré nemohol využiť u iného klienta), nejde o „úhradu za sociálnu službu“ podľa § 72 a nasl. zákona o sociálnych službách, ale o náhradu preukázateľnej škody z porušenia zmluvnej povinnosti. Poskytovateľ domácej opatrovateľskej služby však musí v každom jednotlivom prípade preukázať zavinenie prijímateľa tejto sociálnej služby (napr. že nešlo o náhlu hospitalizáciu) a vyčísliť konkrétnu výšku reálne vzniknutej škody.